

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Σάββατο 5 Ιανουαρίου 2019

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α¹. Το κείμενο αποτελεί μια διακήρυξη των στόχων της ευρωπαϊκής ένωσης. Με αφορμή τη συμπλήρωση εξήντα χρόνων, οι συντάκτες του υμνούν τον ρόλο της ευρωπαϊκής ένωσης, η οποία στηρίζεται σε σημαντικές αξίες και υλοποιεί το όραμα της ενότητας των λαών. Επισημαίνουν πως, ιδιαίτερα σήμερα που οι λαοί ταλαιπωρούνται από σωρεία προβλημάτων, η ενότητα των ευρωπαϊκών λαών είναι επιβεβλημένη. Παράλληλα τονίζουν πως στόχος όλων θα πρέπει να είναι η ενίσχυση του ρόλου της ένωσης σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά και η προστασία των πολιτών της. Συνεχίζοντας θεωρούν απαραίτητο να επιδιώξουν την οικονομική της ανασυγκρότηση και εξέλιξη καθώς και την κοινωνική ισορροπία, καταπολεμώντας κάθε φαινόμενο ανισότητας ή ρατσισμού. Επιλογικά, προβάλλουν την αξία της ένωσης για το μέλλον της Ευρώπης.

(115 Λέξεις)

Β1.

1. **Λάθος:** [2^η παράγραφος: «Η ευρωπαϊκή ενότητα ξεκίνησε σαν ένα όραμα λίγων και μετουσιώθηκε σε ελπίδα των πολλών»].
2. **Σωστό:** [3^η παράγραφος: «Ενωμένοι, είμαστε αποφασισμένοι να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο και να προσφέρουμε στους πολίτες μας ασφάλεια, αλλά και νέες ευκαιρίες.»].
3. **Λάθος:** [4^η παράγραφος: «Η ενότητα είναι αναγκαιότητα, αλλά και ελεύθερη επιλογή μας.»].
4. **Σωστό:** [7^η παράγραφος: «ο ενεργειακός εφοδιασμός θα διασφαλίζεται και θα είναι οικονομικά προσιτός και το περιβάλλον καθαρό και ασφαλές»].
5. **Σωστό:** [8^η παράγραφος: «μια Ένωση που θα διατηρεί την πολιτιστική μας κληρονομιά και θα προωθεί την πολιτιστική πολυμορφία.»].

[Τα αποσπάσματα δίνονται για διευκόλυνση των συναδέλφων].

¹ Έκφραση Έκθεση, τεύχος Β', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελ. 262 –263. (Σχετικά με την περίληψη κειμένου).

B2². Δομικά στοιχεία:

Θεματική περίοδος: «Μια κοινωνική Ευρώπη... την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς».

Λεπτομέρειες / Σχόλια: «μια Ένωση που θα λαμβάνει... την πολιτιστική πολυμορφία».

Περίοδος κατακλείδα: Δεν υπάρχει.

Τρόπος ανάπτυξης:

Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο των **αιτίων – αποτελεσμάτων**. Αίτιο θεωρείται η «κοινωνική» ενοποίηση των ευρωπαϊκών κρατών και αποτελέσματα αυτής είναι: η οικονομική και κοινωνική πρόοδος, η προστασία της ακεραιότητας της εσωτερικής αγοράς, ο σεβασμός της ποικιλομορφίας των εθνικών συστημάτων και του ρόλου που διαδραματίζει κάθε κοινωνικός εταίρος, η προώθηση της ισότητας και των δικαιωμάτων, η μάχη ενάντια στην ανεργία, στις διακρίσεις, στον κοινωνικό αποκλεισμό και στη φτώχεια, η καλύτερη δυνατή εκπαίδευση και κατάρτιση, η αναζήτηση εργασίας σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και η προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας. Χαρακτηριστική είναι η χρήση των ρημάτων: «**θα προωθεί, θα προστατεύει, θα προάγει, θα μάχεται, θα λαμβάνουν, θα διατηρεί...**» που εκφράζουν την παραπάνω σχέση.

B3³. Το κείμενο της διακήρυξης της Ρώμης εντάσσεται στον πολιτικό λόγο. Χαρακτηριστικά που το επιβεβαιώνουν είναι τα εξής:**• Τρόποι πειθούς:**

1. Επίκληση στη λογική με τεκμήρια: παραδείγματα («...περιφερειακές συρράξεις, τρομοκρατία, αυξανόμενες μεταναστευτικές πιέσεις, προστατευτισμός, κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες...»), **γεγονότα** («Πριν από εξήντα χρόνια, ανακάμπτοντας από την τραγωδία δύο παγκοσμίων πολέμων, αποφασίσαμε να ενωθούμε...»).

2. Επίκληση στο συναίσθημα με περιγραφή («...όλοι οι πολίτες θα αισθάνονται ασφαλείς και θα μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα, όπου τα εξωτερικά μας σύνορα θα είναι ασφαλή...»).

• Γλώσσα:

1. Ιδεολογικά φορτισμένο λεξιλόγιο («οι ηγέτες των 27 κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων, Ευρωπαϊκής Ένωσης, το θεματολόγιο της Ρώμης, βιώσιμη μεταναστευτική πολιτική, διασυνδεδεμένη και εξελισσόμενη ενιαία αγορά, ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης...»).

² Έκφραση Έκθεση, τεύχος Α', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελ.72. (Σχετικά με τη δομή παραγράφου)-- Έκφραση Έκθεση, τεύχος Γ', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελ.267-268. (Σχετικά με τον τρόπο ανάπτυξης).

³ Έκφραση Έκθεση, τεύχος Γ', Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελ. 64-79. (Σχετικά με τον πολιτικό λόγο).

2. Συναισθηματικά φορτισμένο λεξιλόγιο και ποιητική χρήση της γλώσσας («να αναγεννήσουμε από τις στάχτες της την ήπειρό μας, μετουσιώθηκε σε ελπίδα των πολλών, μια Ένωση που θα παραμένει ανοικτή, θα διανοίγουν οδούς ανάπτυξης, μια Ένωση που θα μάχεται την ανεργία, η Ένωση να είναι μεγάλη στα μεγάλα ζητήματα και μικρή στα μικρά, έχουμε ενωθεί για το καλύτερο...»).

3. Λεκτικός Πληθωρισμός που εκφράζεται με σχήματα λόγου, με επανάληψη λέξεων και φράσεων, χρήση προσδιορισμών και χρήση συνωνύμων.

- Παρατηρείται έντονη χρήση μελλοντικών χρόνων (Θα...). Ενώ ο λόγος και κατ' επέκταση η γλώσσα είναι παραινετική καλλιεργώντας προσδοκίες και ελπίδες.
- Ρηματικό πρόσωπο: **α΄ πληθυντικό πρόσωπο** («Εμείς, οι ηγέτες..., αισθανόμαστε, αποφασίσαμε να ενωθούμε, οικοδομήσαμε, είμαστε ενωμένοι... κ.α.»). Με το α΄ πληθυντικό αποδεικνύεται ο προσωπικός – υποκειμενικός τρόπος πραγμάτευσης του θέματος και δίνεται στο κείμενο ομαδικότητα – συλλογικότητα.
- Περιεχόμενο: Το κείμενο αποτελεί διακήρυξη των στόχων της ευρωπαϊκής ένωσης. Οι συντάκτες εστιάζουν στην αξία της συνεργασίας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ταλανίζουν την Ευρώπη. Συνεπώς, **το περιεχόμενο είναι πολιτικό. (Αποτελεί δευτερεύον στοιχείο και είναι στην διακριτική ευχέρεια των συναδέλφων εάν το κάνουν αποδεκτό από τους μαθητές ή μη.)**

[Ζητήθηκαν 2 από τα παραπάνω].

B4.α. Στην 6η παράγραφο του κειμένου γίνεται χρήση **μακροπεριόδου λόγου**. Πιο συγκεκριμένα, όλη η παράγραφος αποτελείται από δύο ημιπεριόδους λόγου: «Σε αυτή την εποχή αλλαγών... θα σέβεται τα διεθνή πρότυπα.» και «μια Ευρώπη αποφασισμένη να καταπολεμήσει την τρομοκρατία και το οργανωμένο έγκλημα». Με τον μακροπερίοδο λόγο, το ύφος καθίσταται σύνθετο, επίσημο και τυπικό, ενώ ο λόγος αποκτά πειστικότητα και διατηρεί το κοινό σε εγρήγορση.

B4.β. Η συνοχή των περιόδων της πέμπτης παραγράφου επιτυγχάνεται με την επανάληψη της ρηματικής φράσης «**επιθυμούμε μια Ένωση**». Με αυτόν τον τρόπο προσδίδεται έμφαση στους στόχους της διατήρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁴ Έκφραση Έκθεση, τεύχος Α΄, Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελ. 265. (Σχετικά με τη συνοχή).

B5⁵.α.

όργανα	:	οργανικός, οργανισμός, οργανωτικός, διοργάνωση,
κόσμο	:	κοσμικός, διακόσμηση, εγκόσμια, κόσμημα.
πολίτες	:	πολιτικός, πολιτισμός, πολίτευμα, πολιτεία.
λόγο	:	λογικός, λογισμικό, λογαριάζω, παραλογισμός.

[Σημειώσεις: Να λάβετε υπόψη σας ότι η παράγωγη λέξη σχηματίζεται με προσθήκη παραγωγικής κατάληξης/επιθήματος. Καλό είναι να μην δεχθείτε σύνθετες λέξεις που δεν περιλαμβάνουν παραγωγική κατάληξη. Ζητήθηκε μόνο μία παράγωγη λέξη].

B5⁶.β.

πρωτοφανείς	:	πρωτόγνωρες, πρωτάκουστες, καινοφανείς
υλοποιήσουμε	:	πραγματοποιήσουμε, πραγματώσουμε, επιτύχουμε
απασχόλησης	:	εργασίας
μάχεται	:	πολεμά, καταπολεμά
πολυμορφία	:	ποικιλομορφία, ποικιλότητα

Γ.

[Αθήνα, 05 Ιανουαρίου 2019]

Προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο,
Αξιότιμα μέλη του συμβουλίου,

Πρόλογος

Με αφορμή την πρόσφατη διακήρυξη των ηγετών των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σας αποστέλλω αυτή την εισήγηση υπό την ιδιότητα του εκπροσώπου της Ελληνικής Βουλής των Εφήβων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, από την αρχή της ίδρυσής της μέχρι και σήμερα, αποτελούσε και θα αποτελεί ένα εγχείρημα σημαντικό ιδιαίτερα τόσο για την ενότητα της Ευρώπης, όσο και για την παγκόσμια ειρήνη, αφού καταδεικνύει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την συνεργασία, την αλληλοβοήθεια και τέλος τη συμπαράσταση μεταξύ των μελών της. Πάρ' όλα αυτά, τα τελευταία χρόνια οι Ευρωπαίοι πολίτες αισθάνονται ανασφάλεια λόγω της έξαρσης της τρομοκρατίας με «χτυπήματα» διάφορων οργανώσεων ακόμη και σε πρωτεύουσες κρατών μελών.

Α΄ Ζητούμενο: Επίδραση του κλίματος τρομοκρατίας

- Απώλεια της ζωής, συχνά αθώων πολιτών, γεγονός που δημιουργεί ανασφάλεια, φόβο και καχυποψία, δυσχεραίνοντας τη δημιουργία ουσιαστικών ανθρώπινων σχέσεων, με αποτέλεσμα να αποπροσωποποιείται η κοινωνική ζωή.

5. Γλωσσικές ασκήσεις για το Ενιαίο Λύκειο, Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελ.119-120. (Σχετικά με τα παράγωγα).

6. Γλωσσικές ασκήσεις για το Ενιαίο Λύκειο, Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος», σελ.11. (Σχετικά με τα συνώνυμα).

- Καλλιέργεια κλίματος ξενοφοβίας, ενίσχυση των ρατσιστικών συμπεριφορών και έξαρση των εθνικιστικών τάσεων και ακραίων πολιτικών παρατάξεων.
- Σοβαροί κίνδυνοι για την ομαλή λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος, την πολιτική και κοινωνική ομαλότητα. Έλλειψη εμπιστοσύνης του πολίτη στους θεσμούς της πολιτείας καθώς και απομάκρυνσης του, από άλλα σοβαρά πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα.
- Ενίσχυση της αυστηρής αστυνόμευσης και επιτήρηση δημόσιων χώρων που πιθανά να καταστρατηγεί βασικά ανθρώπινα δικαιώματα.
- Δημιουργία κλίματος αβεβαιότητας που πλήττει την οικονομία (περιορισμός του τουρισμού, έλλειψη επενδύσεων)
- Διασάλευση της παγκόσμιας πολιτικής συνεργασίας και κρίση στις διακρατικές σχέσεις, υπονόμευση κάθε ειρηνευτικής προσπάθειας.

Β΄ Ζητούμενο: Τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου

- Συνεργασία των κρατών για την πάταξη του φαινομένου και ενίσχυση του διαλόγου ως μοναδικού τρόπου επίλυσης των μεταξύ τους διαφορών καθώς και προσπάθειες καλλιέργειας της ειρηνικής τους συνύπαρξης.
- Εκπόνηση προγραμμάτων για την από κοινού αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων, τον περιορισμό των αδικιών και την άμβλυνση των ανισοτήτων.
- Ανακατανομή του πλούτου και οικονομική ενίσχυση των φτωχότερων λαών με σκοπό την καταπολέμηση της φτώχειας.
- Έλεγχος των βιομηχανιών όπλων και απαγκίστρωση των εξουσιών από οικονομικά συμφέροντα.
- Σεβασμός στις ιδιαιτερότητες των λαών και προστασίας της πολιτισμικής τους ταυτότητας.
- Παροχή βοήθειας στους λαούς που καταπιέζονται από αυταρχικά καθεστώτα για την αποκατάσταση της δημοκρατίας.
- Καλλιέργεια ανθρωπιστικής παιδείας και των αντίστοιχων αξιών οι οποίες θα συμβάλουν ώστε οι άνθρωποι να απαλλαγούν από τη μισαλλοδοξία και τον φανατισμό.

Επίλογος

Το συμπέρασμα που εύλογα προκύπτει από όλα τα παραπάνω είναι η διεύρυνση του πνεύματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ένα οικουμενικό επίπεδο για το κοινό συμφέρον όλων των χωρών. Τα ιδανικά και οι αξίες του ανθρωπισμού μάς αφορούν όλους και σίγουρα είναι αυτά τα χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν τον άνθρωπο από τα υπόλοιπα έμβια όντα του πλανήτη. Ο άνθρωπος είναι κοινωνικό όν, που επιδιώκει τη συνύπαρξη με άλλους ανθρώπους και αυτό σίγουρα δεν έχει κανένας το δικαίωμα να του το στερήσει. Ενωμένοι, συναδελφωμένοι και πάνω από όλα αγαπημένοι οι άνθρωποι μπορούν

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2019
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Nλ3Γ(α)

να δημιουργήσουν ένα καλύτερο μέλλον για τους ίδιους και για τα παιδιά τους απαγκιστρωμένοι από τα πάθη, τις μισαλλοδοξίες και τα λάθη του πρόσφατου παρελθόντος.

Με εκτίμηση

ΕΠΙΛΟΓΗ
ΚΑΝΟΝΑΤΑ